

सिद्धार्थनगर नगरपालिकाका नगर प्रमुख श्री हरिप्रसाद अधिकारीज्यूद्वारा आ.ब. २०७७/७८ का लागि सातौं नगरसभामा प्रस्तुत भइ संशोधन सहित पारित नीति तथा कार्यक्रम

नगर सभाका सदस्यज्यू,

सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउदा अत्यन्त गौरवान्वित भएको छु । नेपाली जनताको लामो संघर्ष, त्याग र बलिदान, संघीय गणतन्त्र नेपालको उपलब्धि स्थानीय सरकार हो । अतः यस अवसरमा म लोकतन्त्र प्राप्तीको लागि लामो संघर्ष एवम् आन्दोलनका क्रममा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । साथै विश्वको महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना भाईरस (कोभिड-१९) का कारण ज्यान गुमाउनु हुने सबैमा हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । विरामी भई अस्पतालमा उपचार गराईरहनु भएकाहरु प्रति शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक विविधतालाई आत्मसाथ गर्दै सन्तुलित र समन्यायिक विकासको बाटोमा निरन्तररुपमा अघि बढ्न नगरपालिका दृढ रहेकोछ । तद्अनुरूप योजनाबद्ध र प्रथमिकताका आधारमा नगरको समग्र विकास गर्न हामी सदैव प्रयत्नशील छौं । शुसासन कायम गरी नगरका संयन्त्रलाई गतिशील, सहभागितामूलक र जवाफदेही बनाउन आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को नीति तथा कार्यक्रमले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने विश्वास लिएको छु ।

नगरपालिकाले आ.ब. २०७७/७८ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयारी गर्ने क्रममा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको मार्गदर्शन, संघीय र प्रादेशिक सरकारको आवधिक विकास योजना, सिद्धार्थनगर नगरपालिकामा गठित विभिन्न विषयगत समितिहरुबाट भएका निर्णयहरु, नगरपालिकाले आयोजना गरेको आ.ब. २०७७/७८ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तयारी सम्बन्धी राय सुझाव संकलनका लागि छलफल तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रमबाट प्राप्त सुझावहरुका आधारमा यो वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरी यस सम्मानीत सभामा पेश गरेको छु ।

अब म क्षेत्रगत रुपमा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु ।

क) सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ

१. नगरको दीर्घकालीन सौच सहितको एकिकृत शहरी विकास योजना स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
२. सार्वजनिक खर्चलाई उत्पादनमूलक बनाउन आर्थिक मितव्ययितामा जोड दिइनेछ ।
३. वार्षिक खरिद योजना र कार्यतालिका बमोजिम प्रचलित आर्थिक कानून बमोजिम खरिद कार्य गरिनेछ ।
४. नगरपालिकाको सम्पत्तिको अभिलेख तयार गरी सार्वजनिक गर्ने र त्यसको उचित उपयोग, संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्दै लगिनेछ ।
५. जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, टोल विकास संस्थाका पदाधिकारी, सामुदायिक संस्थाहरुको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
६. संगठन विकास अध्ययन प्रतिवेदनका आधारमा नगरपालिकाको मौजुदा संगठन संरचनामा परिमार्जन गरी कर्मचारी दरबन्दी संख्या, तह एकिकृत गरी सोही बमोजिम कार्यविवरण उपलब्ध गराइनेछ ।
७. कर्मचारीहरुको वृत्ति विकासका अवसरहरुलाई ध्यान दिइनेछ । योग्यता र क्षमताका आधारमा कर्मचारीहरुको परिचालन गरिनेछ ।
८. नगरपालिकाको कामलाई पारदर्शी एवं जवाफदेहिता बनाउन सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण गरिनेछ ।
९. स्थानीय सञ्चार माध्यमहरुको सहकार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१०. सिद्धार्थनगर नगरपालिकालाई डिजिटल सिद्धार्थनगरको रुपमा विकास गरी पेपरलेस बनाउदै लगिनेछ ।
११. नगरपालिकाका गतिविधी सम्बन्धि सूचना प्राप्तीका लागि प्रेस सेन्टर स्थापना गरी जनप्रतिनिधि संग पत्रकार भेटघाट कार्यक्रम नियमित रुपमा गरिनेछ ।
१२. सिद्धार्थनगर नगरपालिकामा दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका रेडियो, टिभि, पत्रपत्रिका, प्रेस क्लब, अनलाईनको पूर्वाधार निर्माण, मेसिनरी औजारमा आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।

१३. नगरक्षेत्रभित्रका लब्धप्रतिष्ठित तथा विद्वत वर्गको सूची तयार गरी उनीहरूबाट आवश्यक सहयोग लिने र कार्य अनुभव आदान प्रदान गरी प्राप्त पृष्ठपोषण नगरको विकासमा समाहित गर्दै लगिनेछ ।
१४. विभिन्न सामाजिक संघ, संस्था, कृषक, विद्यार्थी, कर्मचारी, पत्रकार, खेलाडी, उपभोक्ता समिति, टोल विकास संस्थालाई कार्य सम्पादनको मूल्यांकन गरी प्रोत्साहन स्वरूप पुरस्कार दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१५. भूगोल, जनसंख्या र विकासको अवस्थाको आधारमा बडामा बजेट पठाइनेछ ।
१६. प्रविधिमा आधारित भएर नगरको समग्र प्रोफाइल तयार पारिनेछ ।
१७. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय विकास पद्धतिको अनुभव आदान प्रदान तथा सहकार्य प्रवर्द्धन गर्न देश तथा विदेशका शहरहरूसँग भगिनी सम्बन्ध कायम गर्ने गरिनेछ ।
१८. नगरपालिकाको प्रशासनिक भवन र बडा समितिको भवन निर्माण तथा मर्मत गरिनेछ ।
१९. न्यायीक समितिले आफ्नो कार्यविधी आफै तय गरी प्रचलित कानून बमोजिम कार्य सम्पादन गर्ने नीति लिईनेछ ।
२०. मेलमिलापकर्ताको उत्पादन र क्षमता वृद्धि गरिनेछ ।
२१. न्यायीक समितिबाट मुद्दाको लागि आउने वादी र प्रतिवादीहरू मध्ये अति विपन्न, ज्येष्ठ नागरिक अपाङ्ग, एकल महिला भएमा निजहरूबाट मुद्दा दर्ता गर्दा र प्रतिउत्तर दर्ता गर्दा लाग्ने शुल्कमा मिनाहा दिईनेछ ।

पूर्वाधार विकास तर्फ:

२२. डण्डा कोरिडोर, कृषि हाटबजारको बहुउद्देश्यीय भवन, पर्यटकीय गेट, सिद्धार्थनगर खेलमैदान (दरखसवा)लाई नगरका गौरवका योजनाको रूपमा संचालन गरी उक्त योजनाहरूको पूर्वाधार निर्माणका लागि सम्बन्धित निकायहरूसँगको सहकार्यमा बजेटको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
२३. कोरोना भाइरस (कोभिड १९) बाट प्रभावित हुने अधुरा योजना र बहुवर्षिय योजना सम्पन्न गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।
२४. ठूला पूर्वाधारहरूको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR) का आधारमा लगानी गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२५. सडक, नाली, खानेपानी, सिंचाइ, सामुदायिक भवनहरू जस्ता पूर्वाधारहरू सबै बडामा आवश्यकता र औचित्यताका आधारमा निर्माण गरिनेछ ।
२६. विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माण, स्वास्थ्य संस्थाहरूको पूर्वाधार निर्माणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२७. मुख्य सडकहरूमा विभिन्न निकायहरूसँगको सहकार्यमा विद्युत पोल व्यवस्थापन र सडकहरूमा सडक बत्ती जडान गरिनेछ ।
२८. भवन निर्माण गर्दा भुकम्पय जोखिम न्युनीकरण गर्ने तर्फ ध्याद दिँदै भवन आचार संहिताको पूर्णरूपले पालना गराइनेछ । प्लिनथ लेभल हाइटमा एकरूपता ल्याइने नीति लिइनेछ । घर घरमा अनिवार्य रूपमा रेन वाटर रिचार्ज पिट राख्ने नीति लिइनेछ ।
२९. पूर्वाधारहरूको दिगो व्यवस्थापन तथा उपयोगका लागि मर्मत संभार प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिनेछ । IUDP/RUDP अन्तर्गत नगरभित्र बनेका नालाहरू र अन्य संरचनाहरूको नियमित रूपमा मर्मत र सरसफाई गर्ने नीति लिइनेछ ।
३०. सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण गर्न विशेष जोड दिइनेछ । टोल विकास संस्थाको समेतको सहकार्यमा अनधिकृत रूपमा सार्वजनिक सम्पत्ति अतिक्रमण गर्ने कार्यलाई रोकिनेछ ।
३१. नगरपालिका क्षेत्रभित्र भूकम्प जानु भन्दा अगाडिका भवनको हकमा एक पटकका लागि अभिलेखीकरण गरिनेछ ।
३२. नगर सौन्दर्यकरणका लागि आवश्यक पूर्वाधारहरू तयार गरिनेछ । बुद्धमूर्ति जडान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । पूर्वाधारका योजनाहरू क्रमशः वालमैत्री, वातावरण मैत्री, अपाङ्गमैत्री बनाइनेछ ।
३३. विकासमा स्थानीय जनसहभागिता सुनिश्चित गर्न लागत सहभागिताका कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
३४. सडक कालोपत्रे गर्दा सडकका प्रारम्भिक संरचनाहरू तयार गरेर मात्र कालोपत्रे गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३५. विपन्न वर्गको सुरक्षित आवास निर्माणका लागि **मेयर आवास** कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३६. बीस फिट भन्दा बढी चौडाइका सडकहरूमा सडकको दुवै तर्फ अनिवार्य रूपमा विद्युत पोल, फुटपाथ र खानेपानी लाइन विस्तार गर्नुपर्ने व्यवस्था लागु गरिनेछ ।
३७. एशियाली विकास बैंक र अन्य दातृ निकायहरूको सहयोगमा नगरपालिका सँग सीमाना जोडिएका छिमेकी पालिकाहरूसँगको समेत सहकार्यमा नगरको सर्वोत्तम हित हुने गरी पूर्वाधार विकासका कार्यक्रम संचालनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

३८. माटो, नदिजन्य निर्माण सामग्रीको उत्खननमा कडा निगरानी राखिनेछ ।
३९. नगरभित्र कार्यान्वयन हुने सबै योजनाहरूको अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
४०. नेपाल भारत सीमामा शान्तिद्वार (दसगजा नजिकै) निर्माण गर्न DPR तयार गरिनेछ ।
४१. अव्यवस्थित ग्यारेजलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ:

४२. वातावरण मैत्री स्थानीय शासनको अवधारण अनुरूप विकासका कार्यहरू अगाडि बढाइनेछ ।
४३. “कोभिड १९” लगायतका सबै किसिमका विपद् व्यवस्थापनका लागि विपद् व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक रकम राखिनेछ । क्वारेन्टाईन व्यवस्थापन, होलिडिङ सेन्टर व्यवस्थापन र आईसोलेसनको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
४४. कोरोना भाईरसको माहामारीमा नगरपालिकालाई सहयोग गर्ने सबै राजनीतिक दल, संघ सस्था सामाजिक विभिन्न निकाय तथा व्यक्तिहरूलाई उच्च सम्मान गरिनेछ ।
४५. नगरपालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजना स्वीकृत गरी सोही बमोजिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । वडा एवं वस्ति स्तरमा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिनेछ ।
४६. वातावरण संरक्षण, स्रोतमै फोहोरमैला Segregation गर्ने र विपद् व्यवस्थापनका लागि व्यापक रूपमा जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । आवश्यक तयारी गरी २० माइक्रोन भन्दा कम थिकनेसको प्लास्टिक प्रयोगमा रोक लगाइनेछ ।
४७. विपद् व्यवस्थापनको लागि स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम विपद्मा परेकालाई तत्काल उद्धार राहत र सहयोगको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
४८. स्थानीय समुदायहरूसँगको सहकार्यमा एक वडा एक उद्यान/पार्क निर्माण कार्यलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
४९. प्रत्येक नगरवासीलाई नगरको वातावरण स्वच्छ एवं हरियाली राख्नका लागि स्थानीय बासीहरू, संघ संस्थाहरूको सहभागितामा हरियाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
५०. “हाम्रो नगर सफा नगर” भन्ने नारालाई आत्मसाथ गर्दै टोल विकास संस्था मार्फत प्रत्येक नगरवासीलाई सरसफाई अभियानमा सरिक गराई स्वतस्फूर्त रूपमा नगर सरसफाई अभियान सञ्चालन गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
५१. सिद्धार्थनगर नगरपालिकामा अवस्थित डण्डा नदी र सो संग जोडिएको सार्वजनिक जग्गाको क्षेत्रलाई “डण्डा नदी संरक्षण क्षेत्र” घोषणा गरी सो क्षेत्रमा क्रमशः वातावरणीय संरक्षण, पार्क निर्माण, जैविक विविधता संरक्षण, डुंगा सवार लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
५२. नगर भित्रका विभिन्न सडकहरूमा धुलो प्रदूषणलाई रोकन धुलो टिप्ने र पानि छर्कने कार्य संचालन गरिनेछ ।
५३. स्वर्गद्वारीघाट लगायतका अन्य विभिन्न घाटहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
५४. नगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्नको लागि अन्य पालिकाहरूको सहकार्यमा फोहोरमैला प्रशोधन केन्द्र निर्माणको लागि आवश्यक कार्य यथाशक्य छिटो बढाइनेछ । साथै फोहोरमैला प्रशोधन केन्द्र निर्माण भए पश्चात हालको फोहोर व्यवस्थापन स्थललाई हरियाली पार्कको रूपमा विकास गर्दै लगिनेछ ।
५५. घर निर्माण गर्दा सोकपिट निर्माण गर्नुपर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५६. पोखरीको संरक्षण तथा पानी रिचार्ज गर्ने नीति लिइनेछ ।
५७. निजी प्रयोजनका लागि २ इन्च भन्दा बढिको बोरिंग गाड्न रोक लगाइनेछ । बोरिंगबाट निस्केको पानीलाई दुरुपयोग गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ । स
५८. दैनिक रूपमा उत्पादन हुने जैविक फोहोरमैलाबाट उर्जा उत्पादन गर्न सकिने विषयमा अध्ययन गरिनेछ ।
५९. बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र संगको सहकार्यमा ईलेक्ट्रिक चुल्हो र संस्थागत सोलर वितरण गरिनेछ ।
६०. नगरपालिकाको खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता योजना तयार गरी सोही अनुसार कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ,
६१. शहरका मुख्य क्षेत्रमा सार्वजनिक शौचालयको व्यवस्था गर्दै लगिनेछ ।
६२. “एक घर दुई विरुवा” नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

सामाजिक विकास तर्फ :

६३. महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अन्य सिमान्तकृत वर्गलाई लक्षित गरी कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
६४. बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयनका लागि आवश्यक क्रियाकलापहरू संचालन गरिनेछ ।
६५. सबै वडाहरूमा टोल विकास संस्था गठन गरी क्रियाशील बनाइनेछ । सामाजिक क्षेत्रमा काम गर्ने विभिन्न निस्क्रिय संस्थाहरूको पुनर्गठन गराइ क्रियाशील बनाइनेछ ।
६६. खेलकुद, भाषा, साहित्य, कला र संस्कृतिको अक्षयकोष स्थापना भईसकेको छ । अन्य निकायहरूको समेत सहकार्यमा यी क्षेत्रको विकासका लागि स्रोत जुटाउने र अन्य कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
६७. नगरक्षेत्रभित्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सरकारी, गैरसरकारी र सामुदायिक संस्था एवं सरोकारवाला संस्थाको भूमिका स्पष्ट पाउँदै तिनीहरूलाई नगरपालिका प्रति उत्तरदायी बनाई सहकार्यमा विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६८. सामाजिक बिकृतीहरूलाई निरुत्साहित गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । ध्वनी प्रदुषण नियन्त्रणका लागि निरुत्साहित गरिनेछ ।
६९. स्थानीय व्यवसायीहरूको सहभागितामा बजार अनुगमनलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ । खाद्य पदार्थको शुद्धतामा जोड दिइनेछ ।
७०. आवश्यकताका आधारमा सीपमुलक तालिमहरू संचालन गरी स्वरोजगारीलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
७१. छाडा चौपाया, छाडा कुकुर, फुटपाथ तथा पार्किङ्ग व्यवस्थापन कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
७२. सिद्धार्थनगरलाई सहयोगापेक्षी सडकमानव मुक्त नगर बनाउन आवश्यक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
७३. नगरभित्र रहेका विद्यालयहरूको बाहिरी वातावरण सुधार गर्न आवश्यक पहल गर्दै विद्यालयको भवन, पुस्तकालय, प्रयोगशाला, बालमैत्री शौचालय, फर्निचर जस्ता पूर्वाधारमा लगानी बढाइनेछ ।
७४. बालविकास देखि कक्षा ५ सम्मका कक्षाहरूलाई क्रमशः बालमैत्री, सिकाई मैत्री, प्रविधि मैत्री बनाइदै लगिनेछ ।
७५. सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधारको लागि शिक्षक दरबन्दी मिलान, विद्यालयहरू समायोजन, प्रविधिमैत्री शिक्षक तालिम कार्यहरूलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गरिनेछ ।
७६. नगरपालिका भित्रका सबै विद्यालयहरू र अन्य व्यक्तिगत घरहरू क्रमशः बुद्ध कलर बनाउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
७७. न्यून बेटनमा काम गरिरहेका बालविकास शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीको लागि प्रोत्साहनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७८. नगरक्षेत्र भित्र स्थापना भएका प्राविधिक शिक्षालयहरूको विकासमा टेवा पुर्याइनेछ ।
७९. विद्यालयहरूमा क्रमशः विद्युतीय हाजिरीको व्यवस्था, प्रविधिको माध्यमबाट दूर निरीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
८०. शिक्षण सिकाइका विषयगत समिति गठन गरी प्रभावकारी रूपमा परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
८१. नगरक्षेत्रभित्र रहेका सम्पूर्ण विद्यालय जाने उमेरका विद्यार्थीहरूलाई अनिवार्य रूपमा विद्यालयसम्म पहुँच पुर्याउने वातावरणको सिर्जना गरिनेछ ।
८२. सामुदायिक तथा निजी विद्यालयको तर्फबाट आधारभूत तथा माध्यमिक तहको परीक्षामा उत्कृष्ट अंक ल्याउने छात्र छात्राहरूलाई पुरस्कारको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
८३. नगरभित्र संचालन हुने सबै खेलकुदको वार्षिक कार्यक्रम बनाई एकद्वार नीतिको माध्यमबाट खेलकुदको विकासमा सहयोग पुर्याइनेछ । स्वास्थ्यको लागि खेलकुद र राष्ट्रको लागि खेलकुद भन्ने नाराका साथ मेयर कप, महात्माबुद्ध गोल्डकप र उपप्रमुख महिला कप खेलकुद प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
८४. शिक्षण सिकाइको निरन्तरताका लागि बैकल्पिक शिक्षण पद्धति उपयोग गरिनेछ ।
८५. विशेष आवश्यकता भएका विद्यार्थीहरूलाई आवश्यकता अनुसार शिक्षण सिकाइमा सहयोग गर्दै लगिनेछ ।
८६. विभिन्न समूह, समिति तथा सहकारी संस्थाहरूमा आवद्ध विपन्न र पिछडिएका सबै महिलाहरूलाई सीप तथा उद्यमशीलता विकास मार्फत आत्मनिर्भर बनाइनेछ ।
८७. विपन्न वर्गका परिवारलाई लक्षित गरी स्वास्थ्य, शिक्षा, सीप विकास तालिम र रोजगारी एवं आय आर्जन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
८८. एकल महिला तथा किशोरी लक्षित जीवनोपयोगी सीप विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

८९. बाल अधिकारको सम्बर्द्धन तथा पोषण सम्बन्धी कार्यक्रम, सडक बालबालिका उद्धार, संरक्षण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
९०. आपतकालिन स्थानीय बाल उद्धार तथा लैंगिक हिंसा निवारण कोष स्थापना गरी सोही बमोजिमका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
९१. अपाङ्गता भएका व्यक्ति, अशक्त, असहाय, बेसहारा जेष्ठ नागरिकको संरक्षण गरिनेछ ।
९२. जेष्ठ नागरिक सेवा तथा मिलन केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
९३. राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय दिवशीय तथा अभियान सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
९४. नगरमा प्रजनन स्वास्थ्य, बालस्वास्थ्य, परिवार नियोजन, विभिन्न खाले सर्ने, नसर्ने रोगहरु, पेशागत स्वास्थ्य, वातावरणीय स्वास्थ्य, मानसिक स्वास्थ्य सुर्तीजन्य र मदिराजन्य पदार्थ तथा लागुपदार्थको असर सम्बन्धी स्वास्थ्य, शिक्षा तथा सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
९५. पोषण, सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी तथा अन्य आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा बृद्धि गरिनेछ ।
९६. पोषण मैत्री र जेरो होम डेलिभरी (पूर्ण संस्थागत सुत्केरी) वडा घोषणाका लागि आवश्यक तयारी गरिनेछ ।
९७. आकस्मिक अवस्थामा आमा तथा नवजात शिशुको मृत्यु हुनबाट जोगाउनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
९८. लामो अवधिको परिवारनियोजन सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ ।
९९. खोप सेवालाई क्रमशः वडा स्तरसम्म पुर्याइनेछ ।
१००. विशेषज्ञ सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गर्न तथा सुरुवात अवस्थामा रोगहरु पहिचान गर्न स्थानीय समुदायसँग सहकार्य गरी स्किर्निङ्ग शिविरहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
१०१. क्षयरोग तथा कुष्ठ रोग निवारण सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरु परिचालन गरिनेछ ।
१०२. नगरक्षेत्रको बासिन्दालाई मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी अति आवश्यक औषधिको निःशुल्क वितरण गरिनेछ ।
१०३. नगरक्षेत्रको ८४ वर्ष माथिका मधुमेह रक्तचाप र दमको बिरामीहरुलाई इन्हेलर मेसिन सहित अति आवश्यक निःशुल्क औषधी वितरण गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । उमेरको हद आगामी वर्षदेखि कम गरिदै लगिनेछ ।
१०४. निःशुल्क आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच बृद्धि गर्न शहरी स्वास्थ्य प्रवर्द्धन केन्द्रको स्थापना तथा संचालन गरिनेछ ।
१०५. उपप्रमुख सुरक्षित मातृत्व प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१०६. नगरक्षेत्रभित्र कार्यरत ६० वर्ष पुगिसकेका महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविकाहरुलाई सम्मानका साथ बिदाई गरिनेछ । साथै कार्यसम्पादनको मूल्यांकन गर्दै प्रोत्साहनका कार्यहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ । महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविकाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ तथा मासिक बैठकद्वारा उनीहरुले गरेको कामको प्रतिवेदन लिने प्रणालीको सुरुवात गरिनेछ ।
१०७. कोरोनाको रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ साथै कोरोना रोकथाम तथा नियन्त्रणमा खटिने कर्मचारीहरुलाई पेशागत सुरक्षाको व्यवस्था गरिनेछ ।
१०८. आयुर्वेदिक चिकित्सा पद्धतिको अभ्यास, योग तथा ध्यान शिविर संचालनमा सहयोग पुर्याइनेछ ।
१०९. निजी क्लिनिकहरुको प्रभावकारी नियमन सहित उत्तरदायी तथा जवाफदेहिताको विकास गरिनेछ ।
११०. वैदेशिक रोजगारीमा रहेका व्यक्तिहरुको लगत संकलन गरी सुरक्षित आप्रवासन, फर्केर आएका व्यक्तिहरुको ज्ञान, सीपको उपयोग गरी रोजगारी सिर्जना गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

आर्थिक विकास तर्फ

१११. उद्योग, व्यापार, पर्यटन, कृषिलाई नगरको प्रमुख आर्थिक विकासका आधारको रुपमा लिइ सोही अनुसार विकास गर्दै लगिनेछ ।
११२. विभिन्न ऐतिहासिक तथा धार्मिकस्थलहरुको गुरुयोजना निर्माण गरी पर्यटन उद्योगलाई प्रवर्द्धन, प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
११३. नगरक्षेत्रभित्र आयोजना हुने महोत्सवहरुलाई सभ्य र भव्य रुपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक समन्वय र सहयोग गरिनेछ ।
११४. लुम्बिनी क्षेत्र, अन्तराष्ट्रिय विमानस्थल जस्ता अवसरहरुलाई आधार मानी सोही बमोजिम पर्यटकीय कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
११५. संभाव्यता पहिचान गरी बाली विशेषको कृषि उपजको पकेटक्षेत्र अवधारणा अवलम्बन गर्दै कृषि उत्पादनलाई व्यवसायिकीकरण गरी रोजगारी सिर्जना गर्नेतर्फ जोड दिइनेछ ।

११६. कृषि उपज सस्तो पसल सञ्चालनका लागि निजी संस्थाहरूसँग सहकार्य गरिनेछ ।
११७. नगरक्षेत्रभित्र कृषि उपज उत्पादनमा प्रयोग भैरहेको रासायनिक बिषादीलाई न्यूनीकरण गर्न विभिन्न प्रचारात्मक कार्यक्रमहरू र विभिन्न प्राङ्गारिक खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
११८. कृषि क्षेत्रमा नेपाल सरकारबाट सिफारिस गरिएका विउ विजन मात्र प्रयोग गर्न प्रोत्साहन तथा अनुगमन गरिनेछ ।
११९. कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न साना सिंचाइ कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
१२०. सामुहिक व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालन गर्ने संस्था वा सहकारी वा समूहहरूलाई विभिन्न प्रकारका समपुरक अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१२१. नगरको हाटबजारलाई आधुनिक र व्यवस्थित कृषि बजारको रूपमा विकासका लागि पूर्वाधार निर्माण गर्ने काम भइरहेकोछ । उक्त स्थानमा चिस्यान सहितको कृषि उपज संकलन तथा विक्रि केन्द्रलाई व्यवस्थित गरिनेछ । साथै नगरको कुनै एक उपयुक्त स्थानमा बृहत शित गोदाम संघीय वा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा स्थापना गर्ने कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
१२२. कृषियोग्य जमिनको अनुपयुक्त तरिकाले खण्डीकरण गर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गरी जमिनलाई बाँभो राख्न नपाइने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१२३. घर घरमा करेसा बारी र कौशी खेती अभियान संचालन गरिनेछ ।
१२४. भान्सा नै औषधालय अभियान संचालन गरिनेछ ।
१२५. कृत्रिम गर्भाधान, कृषि, पशु विमा कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१२६. पशु विकास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन नश्ल सुधारको लागि बोका, बंगुर समूह/सहकारी/फर्मलाई वितरण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१२७. कृषि तथा पशु बीमाको प्रिमियमलाई अनुदान प्रदान गर्ने नीति लिईनेछ ।
१२८. नगरपालिकाभित्र रहेका विभिन्न सहकारी संस्थाहरूलाई आवश्यक नियमन गरिनेछ । विषयगत सेवाको आधारमा एकीकरण गर्ने र एक सहकारी एक उत्पादन गर्ने नीति लिइनेछ ।
१२९. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तरगत श्रममा आधारित युवा रोजगारका लागि रुपान्तरण पहल आयोजना र विपन्न वर्गका व्यक्तिहरूका लागि कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना संचालन गरी रोजगारी प्रदान गरिनेछ ।
१३०. कर शिक्षा अभियान संचालन गर्ने, सबै व्यवसायहरूलाई दर्ता तथा अभिलेखीकरण सरल बनाउने जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
१३१. नगरक्षेत्रभित्र रहेका उद्योगहरूको संरक्षण गर्दै नयाँ उद्योग स्थापनाका लागि आवश्यक वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।
१३२. राजश्व प्रशासन सुधारका लागि राजश्व सुधार योजना र कानून निर्माण गरिनेछ ।
१३३. नगरपालिकाले उठाउने सबै प्रकारका करहरूको दायरा फराकिलो बनाइनेछ । कोभिड-१९ को असहज परिस्थितिलाई मध्यनजर राखी करका दरहरू बढाइने छैन ।
१३४. अपाङ्ग, असहाय, अशक्त, दैवि प्रकोप पिडित, द्वन्द्व पिडित, जेष्ठ नागरिक, एकल महिला सिफारिसहरू निःशुल्क गरिनेछ ।

नगर सभा सदस्यज्यूहरू

अन्त्यमा, आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयारीको क्रममा सुभावा तथा सल्लाह प्रदान गर्नुहुने यस क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व गर्नुहुने संघ तथा प्रदेशका माननीय सभासदज्यूहरू, सबै राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरू, नगर सभाका सदस्यज्यूहरू, विभिन्न सरकारी एवं गैर सरकारी निकायका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरू, नागरिक समाजका अगुवा, पत्रकारमित्रहरू, नगरपालिकाका सबै कर्मचारीहरू लगायत सम्पूर्ण नगरवासीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद

हरि प्रसाद अधिकारी
नगर प्रमुख